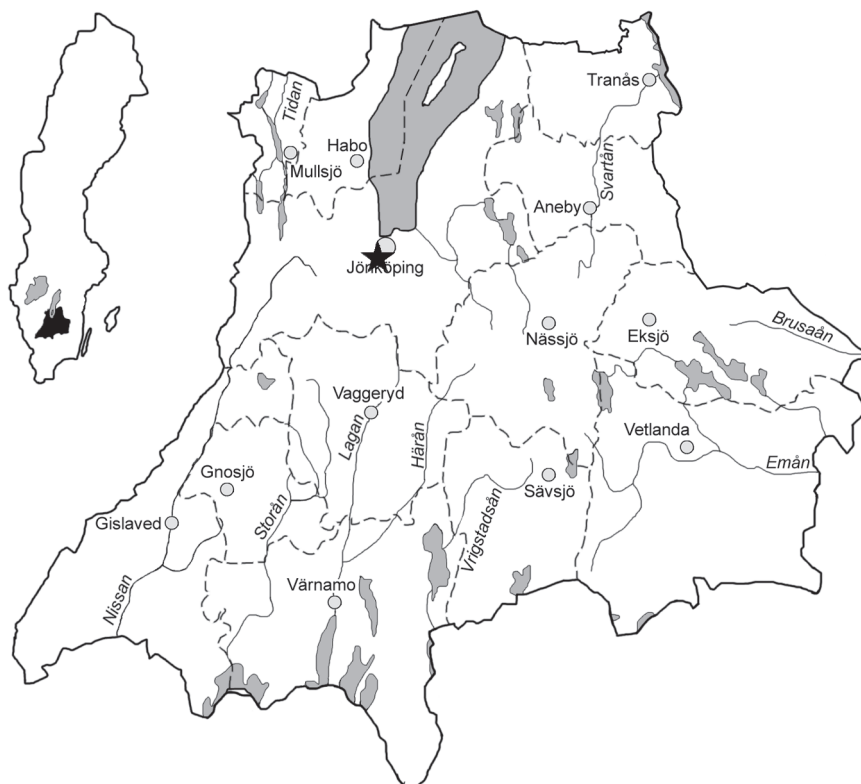

Utmed Hällstorpsvägen

Arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, inför ny GC-väg
utmed Hällstorpsvägen, Barnarps socken i Jönköpings
kommun, Jönköpings län

Rapport, foto och ritningar: Håkan Hylén

Kartanalys: Fredrik Engman

Grafisk design: Anna Stålhammar

Tryck: Arkitektkopia, Jönköping

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping

Tel: 036-30 18 00

E-post: info@jkpglm.se

www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:

© Lantmäteriet. Ärende nr MS2007/04833.

ISSN: 1103-4076

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2013

Rapport över utförd arkeologisk undersökning

Beskrivning av undersökningsresultaten.

INLEDNING

Jönköpings kommun planerar att anlägga en ny GC-väg utmed Hällstorpssvägen, väg 664, Barnarps socken i Jönköpings kommun. Under oktober 2012 genomförde Jönköpings läns museum efter beslut av Länsstyrelsen i Jönköpings län en särskild utredning, etapp 1 och 2, utmed den planerade sträckan. Utredningsområdet som har en längd på 3 kilometer och en varierande bredd på mellan 10 och 15 meter, är beläget öster om befintlig väg, Hällstorpssvägen, se figur 1. Delar av GC-vägens sträckning går över kraftigt kuperad eller sluttande terräng, men även flackare och mer plana ytor finns, framförallt inom åker- och hagmark.

Enligt Riksantikvarieämbetet fornminnesinformationssystem, FMIS, passerar GC-vägen på ett ställe i nära anslutning till en förhöjning med en hög, en stensättning och en fossil åker (RAÄ-nr Barnarp 59:1, 59:2 respektive 59:3). Högen och stensättningen är registrerade som fasta fornlämningar, medan den fossila åkern har statusen övrig kulturhistorisk lämning. Vid fältbesiktningen utmed den planerade sträckan iaktogs dock inga ytterligare synliga fornlämningar ovan mark som inte var kända sedan tidigare. De exakta lägena för högen och stensättningen mättes in med nätverks-RTK och fornlämningarna visade sig i verkligheten ligga närmare den planerade GC-vägen jämfört med de angivna lägena i FMIS, se figur 3 och 5.

Enligt en ägobeskrivning upprättad år 1824 av Jonatan Montelin (E10-9:1), ligger en bytomt (Littera 1 och 2) på västra sidan av Hällstorpssvägen, se figur 4. När det gäller förhöjningen med högen, stensättningen och den fossila åkern (RAÄ-nr Barnarp 59:1-3), lämnar kartan inga upplysningar.

FÄLTARBETE

Under fältarbetet upptogs med grävmaskin 10 sökschakt, vilka förlades på ställen som utifrån ägobeskrivningen från år 1824 samt lokaltopografiskt läge bedömdes som lämpliga att kunna hysa eventuella lämningar under mark, se figur 2-3. Den sammanlagda längden för de upptagna sökschakten uppgick till 114,5 löpmeter. Schaktens bredd varierade mellan 3 och 5,5 meter och längden mellan 6 och 25 meter. Schaktdjupet var i normalfallet ca 0,30-0,55 meter, men även ett antal djupschakt upptogs ställvis ned till ca 3,5 meters djup. I de två nordligaste schakten, S1 och S2, bestod det övre lagret av ett mellan ca 0,10 och 0,25 meter tjockt skikt av matjord, vilket följdes av ett mer än 0,20-0,45 meter tjockt lager med sand. När det gäller samtliga övriga åtta schakt följdes matjordslagret av ett lager med påförda schaktmassor, bestående av lera samt rikliga mängder med byggnadsrester av skiftande karaktär. Enligt grävmaskinisten dumpades byggnadsrester i stor omfattning från framförallt byggnationen av Ryhovs sjukhus i området söder om den förhöjning, där högen, stensättningen samt fossila åkern (RAÄ-nr Barnarp 59:1-3) är belägna (Peter Sydefors, muntligt meddelande, oktober 2012). Några under mark dolda lämningar iaktogs dock inte i de upptagna schakten av förklarliga skäl.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Jönköpings läns museum har samrått med Länsstyrelsen i Jönköpings län och kommit fram till att det krävs en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte i fråga om högen och stensättningen (RAÄ-nr Barnarp 59:1-2). Den fossila åker (RAÄ-nr Barnarp 59:3) är klassad som övrig kulturhistorisk lämning och omfattas inte av kulturminneslagstiftningen. Däremot besitter den ett kulturhistorisk värde, varför hänsyn bör visas vid den fortsatta planeringen av GC-vägen så att lämningen inte skadas. Notera även att annan lagstiftning kan skydda dessa lämningar, det kan t ex vara biotopskydd för röjningsrösen etc.

REFERENSER

Ägobeskrivning över Hällstorp, upprättad år 1824 av Jonatan Montelin. LMS. Akt E10-9:1.
Grävmaskinist Peter Sydefors, Månsarp.

RAÄ-nr	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning	Åtgärdsförslag
Barnarp 59:1	Hög	Hög, 13-14 meter i diameter och 1 m hög. I ytan måttligt med stenar, 0,10-0,30 m stora. Flack välvning och troligen avplanad överdel. Till större delen uppfattbar avsatt kant mot omgivande mark. I norr en ungtall. Tolv stubbar.	Fast fornlämning	Bevaras/ Arkeologisk förundersökning
Barnarp 59:2	Stensättning	Stensättning, rund, 3 m i diameter och 0,15 m hög. Övertorvad med i ytan enstaka stenar, 0,2 m stora.	Fast fornlämning	Bevaras/ Arkeologisk förundersökning
Barnarp 59:3	Fossil åker	Fossil åkeryta, 25x15 m (Ö-V), i SÖ-SV-VSV begränsad av en 40 m lång och 0,5 m hög terrasskant.	Övrig kulturhistorisk lämning	Hänsyn

Administrativa uppgifter

IDENTIFIERINGSUPPGIFTER

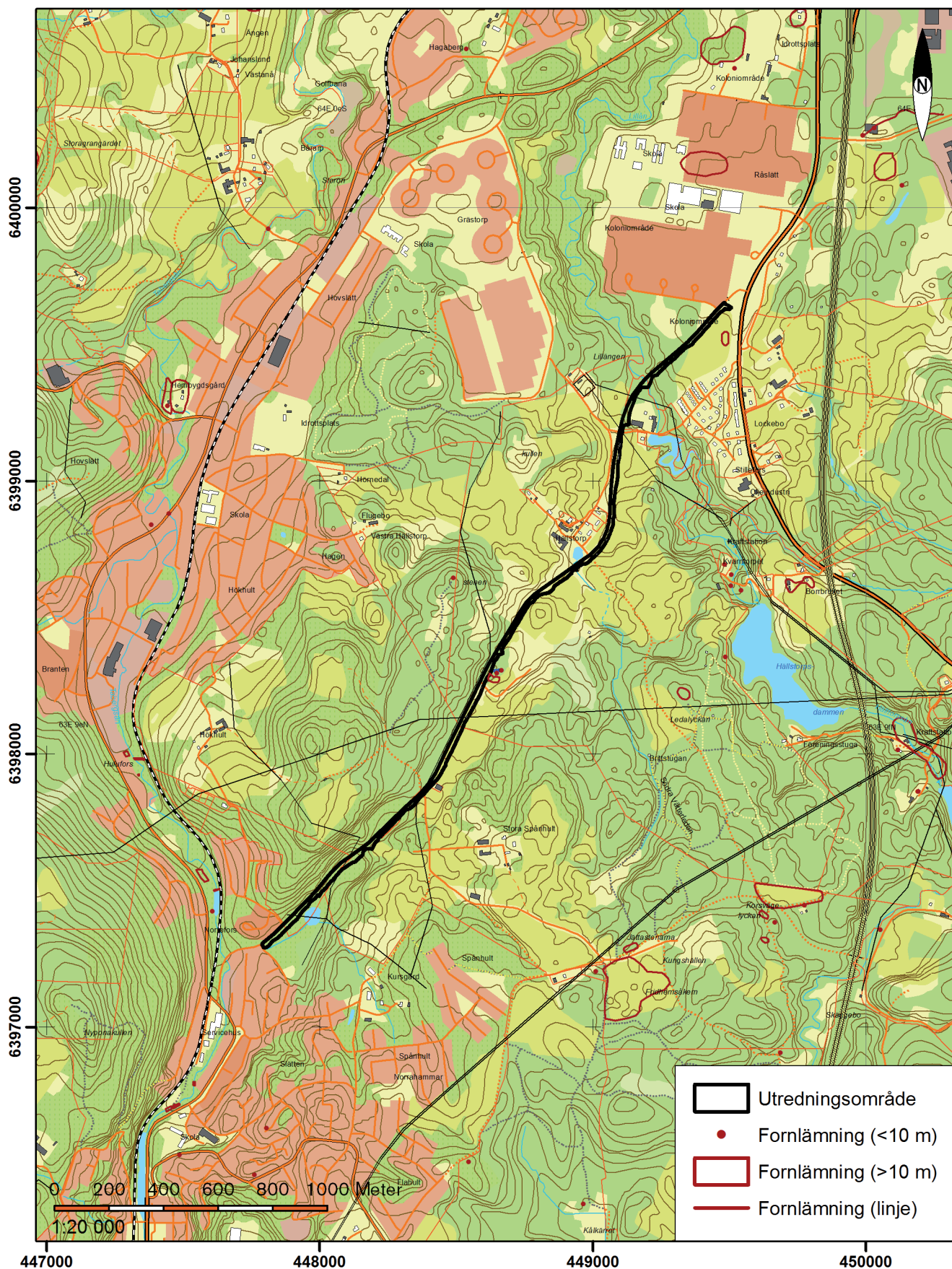
Dnr: 219/2012	Dnr enl Lst beslut: 431-5637-2012	Rapport: 2013:01
Landskap: Småland	Län: Jönköping	Kommun: Jönköping
Socken: Barnarp	Trakt/kvarter/fastighet: Hällstorp 1:18 m fl	
Ekonomisk karta: 63E 9eN	Fornl nr:	Stad:
N: 6398295	E: 448610	Nivå – lägsta: 120 möh -högsta: 160 möh

UNDERSÖKNINGENS ART OCH OMFATTNING

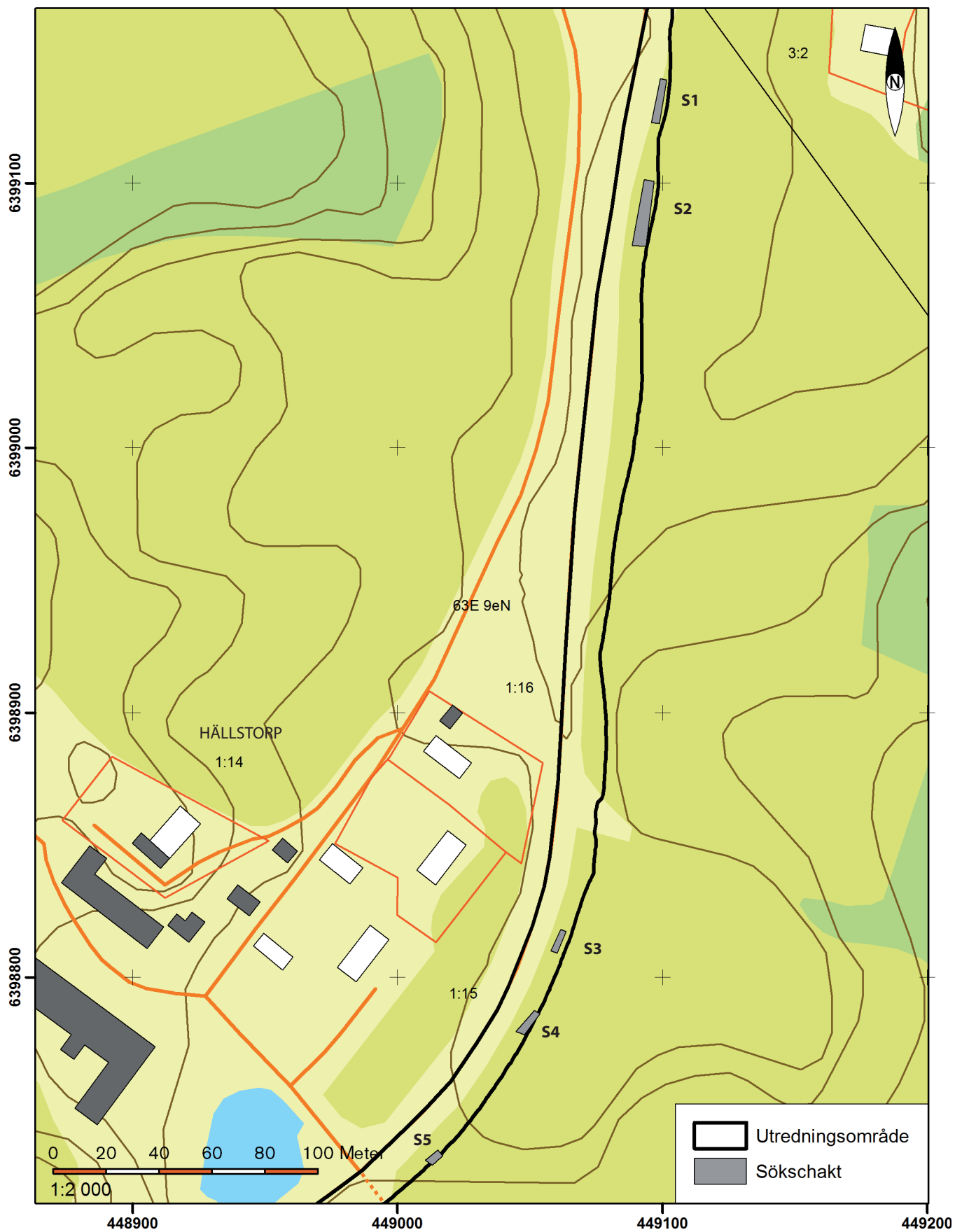
Typ av exploatering: Vägbygge				
Typ av undersökning: Särskild arkeologisk utredning, etapp 1+2				
Uppdragsgivare: Jönköpings kommun, Stadsbyggnadskontoret			Ansvarig institution: Jönköpings läns museum	
Fältarbetsledare: Håkan Hylén			Fältarbete from 2012-10-15 tom 2012-10-16	
Antal arbetsdagar i fält: 2				
Undersökningens omfattning	Utredd yta/m²	Schaktad yta/m²	Schakt/löpm	Volym/m³
	49537		114,5	

UNDERSÖKNINGSOBJEKT OCH UNDERSÖKNINGSRESULTAT

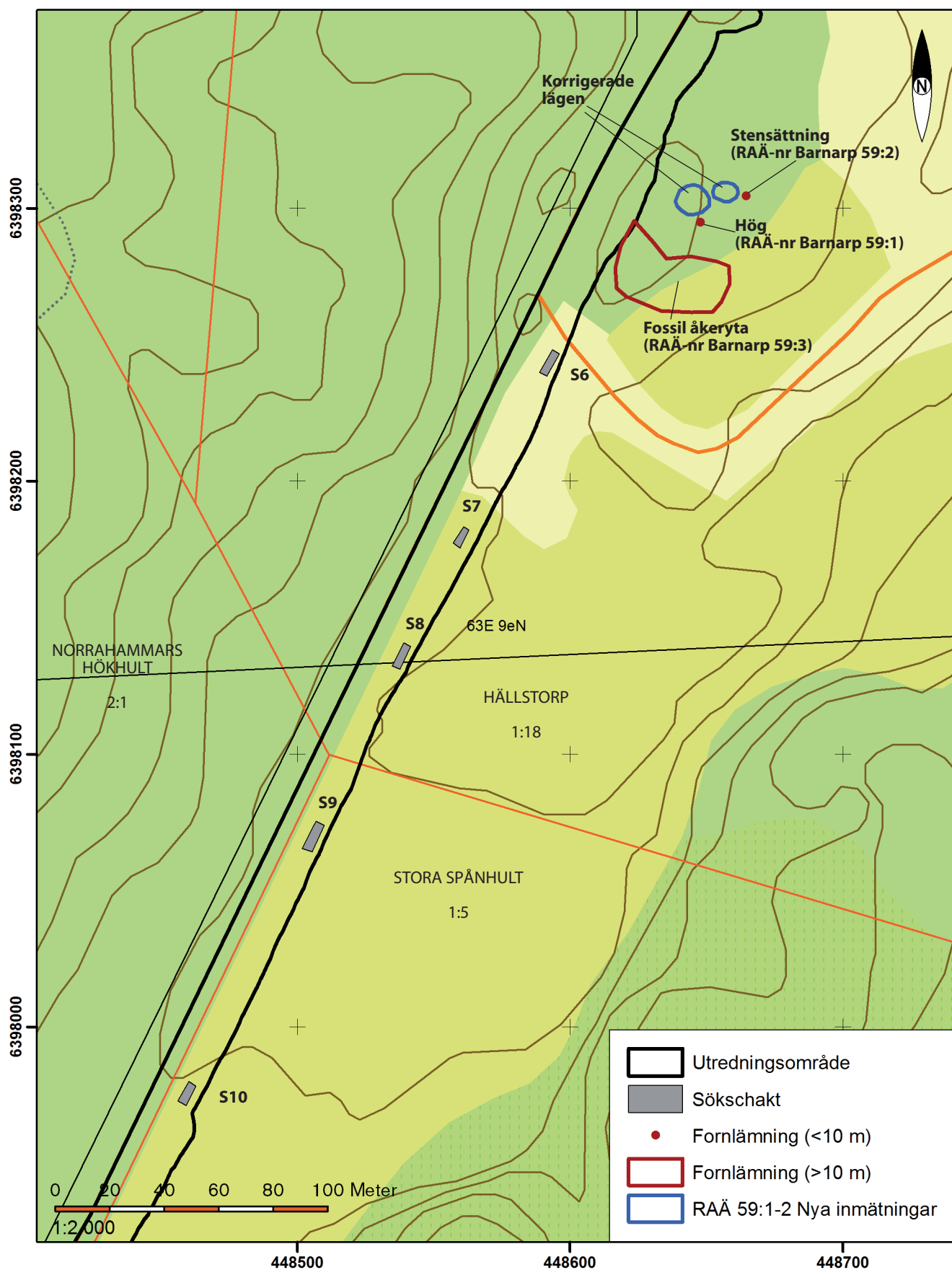
Uppgifter ur RAA:s fornl.reg		Sammansatta lämningar:
Lämningar:		
Undersökningsresultat		Sammansatta lämningar:
Anläggningar:		
Totalt antal undersökta	-gravar: 0	-boplatskonstruktioner: 0
Datering:		

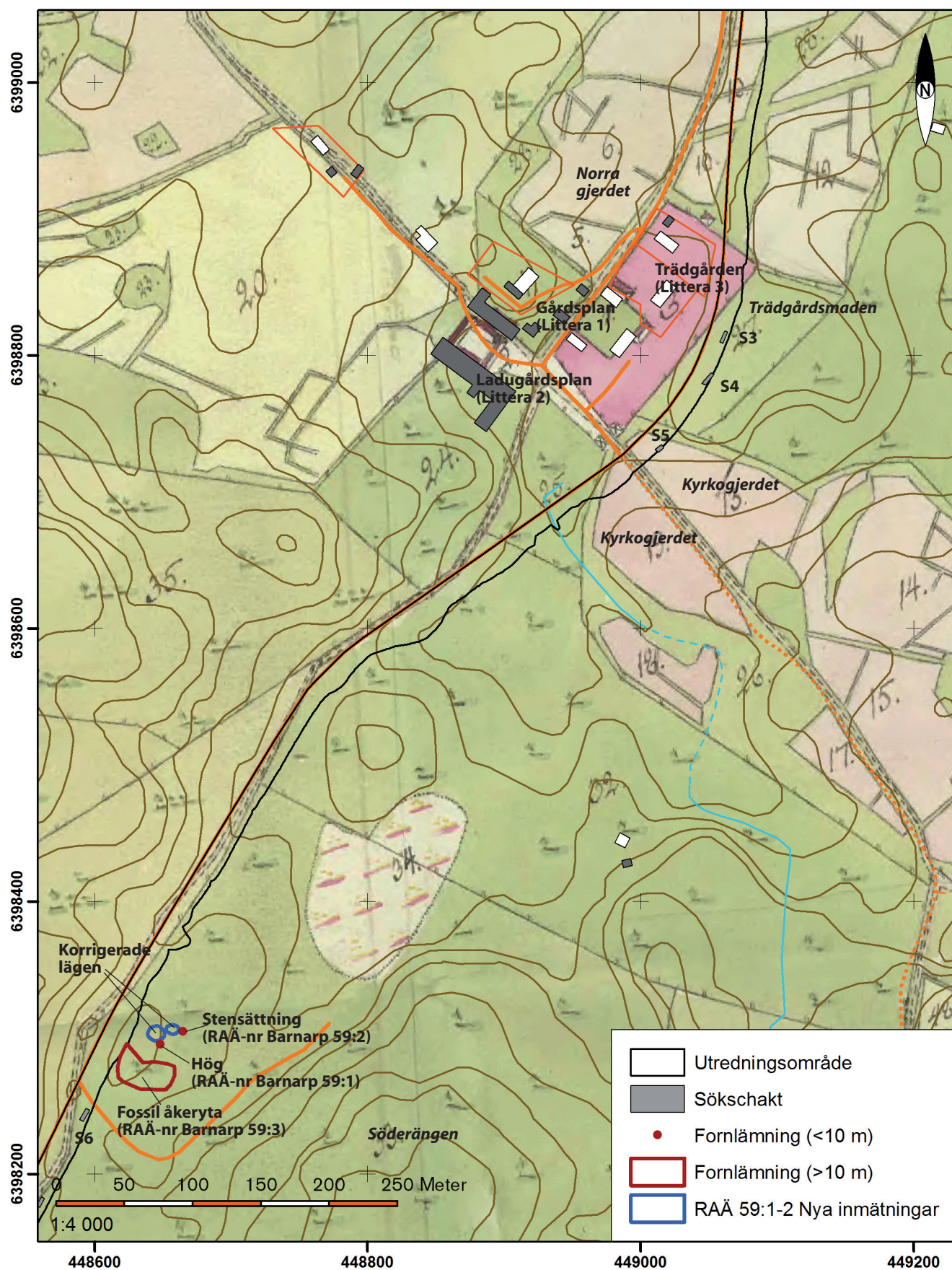
FIGUR 1. Utdrag ur digitala fastighetskartan, blad 63E 9eN. Skala 1:20 000.

FIGUR 2. Utdrag ur digitala fastighetskartan, blad 63E 9eN. Sökschakt S1-S5. Skala 1:2 000.

FIGUR 3. Utdrag ur digitala fastighetskartan, blad 63E 9eN. Sökschakt S5-S10 samt nya inmätningar för högen och stensättningen (RAÄ-nr Barnarp 59:1-2). Skala 1:2 000.

FIGUR 4. Rektifierat utdrag ur en ägobeskrivning, upprättad år 1824 av Jonatan Montelin (E10-9:1). Bytomten motsvarar littera 1 (gårdsplan) och littera 2 (ladugårdsplan), väster om Hällstorp svägen. Skala 1:4 000.

FIGUR 5. Bilden visar delar av den förhöjning där högen, stensättningen och fossila åkern är belägna (RAÄ-nr Barnarp 59:1-3). På bilden syns inte stensättningen som ligger intill högen. Den planerade GC-vägen skall gå öster om Hällstorpsvägen, dvs mellan vägen och de registrerade fornlämningarna på höjden. Fotot är taget från norr.

Arkeologisk rapport 2013:01
JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM